

Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarının incelenmesi

Arif Kavas¹

DOI 10.5281/zenodo.7446708

Özet

İnsanların mesleklerinde başarılı olabilmeleri ve severek çalışabilmeleri için öncelikle mesleklerine yönelik tutumlarının olumlu olması gerekir. Bu durum öğretmenlik mesleği için de geçerlidir. Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarının düzeyini belirlemek ve bazı demografik değişkenlere göre incelemektir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma evrenini Ege bölgesindeki bir ilde görev yapan öğretmenler örneklemini ise uygun örnekleme tekniği ile belirlenen 269 öğretmen oluşturmuştur. Veriler öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizine geçmeden önce verilerin normal dağılıp dağılmadığı kontrol edilmiştir. Veriler normal dağılım gösterdiği için parametrik analizler kullanılmıştır. Verileri analizi etmek için ortalama, bağımsız t testi, tek yönlü varyans analizi ve post-hoc. analizleri yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları yüksek çıkmıştır. Mesleğe yönelik tutumları ile cinsiyet ve okul türü değişkenleri arasında anlamlı farklılık çıkmamıştır. Mezun olunan fakülte değişkenine göre eğitim fakültesi mezunları lehine kıdem değişkenine göre ise kıdemi 21 – 30 yıl arasında olan gruplar lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: öğretmen, meslek, tutum

Examination of teachers' attitudes towards their profession

Abstract

In order for people to be successful in their profession and to work with pleasure, their attitudes towards their profession must first be positive. This also applies to the teaching profession. The aim of this study is to determine the level of teachers' attitudes towards their profession and to examine them according to some demographic variables. The research was carried out with the screening method, one of the quantitative research methods. The study population of the research consisted of teachers working in a province in the Aegean region, and the sample consisted of 269 teachers determined by the appropriate sampling technique. The data were collected with the attitude scale towards the teaching profession. Before the analysis of the data, it was checked whether the data were normally distributed. Parametric analyzes were used because the data showed a normal distribution. To analyze the data, mean, independent t-test, one-way anova and post-hoc. analyzes were made. According to the results of the analysis, teachers' attitudes towards their profession were high. There was no significant difference between their attitudes towards the profession and the variables of gender and school type. According to the graduated faculty variable, a significant difference was found in favor of the education faculty graduates, and according to the seniority variable, a significant difference was found in favor of the groups whose seniority was between 21 and 30 years.

¹ Öğretmen, Afyonkarahisar Namık Kemal İlkokulu, arif0335@hotmail.com, 0000-0001-6795-1781

Keywords: teacher, profession, attitude

Giriş

Tutum insanların canlı veya cansız herhangi bir nesneye karşı geliştirmiş olduğu, duygu, düşünce, sevgi, nefret, deneyim ve bakış açısına bağlı olarak ortaya çıkan eğilimleridir. Bu sayılan faktörlerin olumlu olması durumunda nesneye karşı olumlu tutum ortaya çıkacaktır. Tersini durumda olumsuz olması halinde olumsuz tutum ortaya çıkacaktır.

Türk Dil Kurumu (TDK) tutumu, herhangi bir şeye karşı tutulan yol takınılan tavır olarak tanımlamıştır. Erkuş (1994) tutumu, bireyin herhangi bir olay veya nesneye karşı olarak duygu, düşünce ve davranışlarının ortaya çıkmasını sağlayan yönelim olarak tanımlamıştır. Tutumlar ortada herhangi bir etken olmadan kendiliğinden ortaya çıkmaz. Bir bilgi, bir deneyim, bir yaşantı, bir inanış ve bir duyum gibi birçok faktör tutumların ortaya çıkmasında etkili olabilir. Herkesin her konu ile ilgili tutuma sahip olması söz konusu değildir. Tutuma sahip olabilmek için konuyla ilgili eski deneyim ve tecrübelerle sahip olmak gerekir (Temizkan, 2008).

İnsanların mesleki yaşantılarında başarılı olabilmeleri için öncelikli şartlardan biri de o mesleğe yönelik olumlu tutum içinde olmalarıdır. Bir mesleğe yönelik çalışanların olumlu tutum içerisinde olmaları mesleki yeterliliklerini ve başarıları etkilemektedir (Terzi ve Tezci, 2007). Eğitim sisteminin amaçları ülkenin uzak hedeflerine ulaşılması, toplumun beklentilerinin karşılanması ve öğrencilerin yaşama hazır olması gibi amaçları güder. Bu sistem içinde en önemli faktör öğretmendir diyebiliriz.

Öğretmen, okul ve sınıf ortamını canlı tutan, öğrenme – öğretme süreci için ortamı ilginç ve zevkli bir duruma getiren kimsedir. Öğrenciler üzerinde unutulmaz izler bırakarak gençleri akademik ve mesleki bakımdan geleceklerine yön veren kişilik gelişimlerinde ve hayat görüşü kazanmalarında yardımcı olan bir rol modelidir (Arslan, 2008).

Öğretmenler, öğretim sürecini planlama, içeriğe uygun strateji, yöntem, teknik ve materyalleri seçilmesi ve değerlendirilmesi büyük oranda öğretmenin niteliğine bağlıdır. Bunun için sadece öğretmenin alana yönelik bilgi ve beceriye sahip olması ile mümkün değildir. Tutumlarında bu aşamada önemli bir etkisi vardır (Tavşancıl, 2002: 72). Mesleğine yönelik olumlu tutuma sahip öğretmenler mesleğini severek icra edecek ve öğrencilere çok önemli katkılar sunacaktır. Olumsuz tutuma sahip olan öğretmenlerin ise öğrencilerine, kendisine, topluma ve eğitim sistemine olumlu katkılarda bulunması mümkün olmayacaktır (Sünbül, 2003: 261).

Literatürde öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların incelendiği birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Fakat bu çalışmaların büyük bir çoğunluğu öğretmen adayları ile yürütülmüştür. Semerci ve Semerci (2004)'de beden eğitimi öğretmen adayları ile Temizkan (2008) ve Çetinkaya (2009) Türkçe öğretmen adayları ile, Köğçe vd.(2009) ilköğretim matematik öğretmenliği adayları ile, Pehlivan (2008) sınıf öğretmeni adayları ile, Akpınar ve Yıldız (2006) ve Pektaş ve Kamer (2011) Fen Bilimleri öğretmen adayları ile, Bulut (2011) müzik öğretmeni adayları ile, Karatekin, Merey ve Keçe (2015) ve Dönmez ve Uslu (2013) sosyal bilgiler öğretmen adayları ile Kızıldaş, Halimatov ve Sarıçam (2012) okul öncesi öğretmen adayları ile olmak üzere farklı branşlardaki öğretmen adayları üzerinde çalışmalar yürütmüşlerdir. Korkmaz ve Sadık (2011) sınıf öğretmenleri ile Piji Küçük (2012) müzik öğretmenleri ile çalışma

yürütmüşlerdir. Bu çalışmada bahse konu çalışmalardan farklı olarak okul türü ve mezuniyet değişkenlerinin mesleğe yönelik tutumla arasındaki fark ele alınmıştır. Öğretmenlerle yürütülen çalışma çok az olması bu çalışmanın literatürdeki bu boşluğu doldurması açısından önemlidir. Bu bağlamda çalışmada farklı branşlara sahip öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarının düzeyi ve bazı demografik özelliklere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma bir genel araştırma sorusu ve beş alt problemten oluşmaktadır.

Genel Araştırma Problemi:

Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutum düzeyleri nedir ve bazı demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Alt Problemler:

1-Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutum düzeyleri nedir?

2-Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

3- Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları mezun oldukları fakülte değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

4- Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

5- Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları görev yaptıkları okul türü değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Çalışmada öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları bazı değişkenlere göre incelenmeye çalışıldığı için yöntem olarak nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama yöntemi bir grubun belirlenen konuyla ilgili olarak var olan özelliklerini ortaya koymaya çalışan çalışmalardır (Büyüköztürk vd., 2020: 184).

Araştırmanın çalışma evrenini Ege Bölgesindeki bir ilde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise uygun örnekleme tekniği ile belirlenen 269 öğretmen oluşturmaktadır. Uygun örnekleme, çalışmaların amacı, zaman, ulaşılabilirlik ve ekonomiklik açısından olan katılımcıların örnekleme alındığı tekniktir (Balci, 2020: 103). Katılımcı öğretmenlerin özelliklerine ait bilgilere tablo 1 de yer ver verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcı öğretmenlere yönelik özellikler

Demografik değişken		f	%
Cinsiyet	Kadın	162	60,2
	Erkek	107	39,8
Mezuniyet	Eğitim	207	77
	Diğer	62	23
Görev yeri	İlkokul	150	56,1
	Ortaokul	80	30,1
	Lise	39	13,7
Kıdem	0-10 yıl	46	17,1
	11-20 yıl	70	26
	21-30 yıl	115	42,8
	31 ve üstü	38	14,1

Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği: Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları için veriler Kahramanoğlu vd. (2018) tarafından geliştirilen ölçek kullanılarak elde edilmiştir. 5'li likert tipindeki ölçeğin puanlaması; Kesinlikle Katılmıyorum: 1, Katılmıyorum: 2, Kararsızım: 3, Katılıyorum: 4, Tamamen Katılıyorum: 5 şeklindedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 12, en yüksek puan ise 60'tır. Ölçeğin orijinalinin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,77 dir. Çalışmada belirlenen örneklem için 0,853 tür.

Verilerin analizinden önce verilerin normal dağılıp dağılmadığı kontrol edilmiştir. Veriler için çarpıklık ve basıklık değerinin -1,5 ile +1,5 arasında olması verilerin normal dağıldığını gösterir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Çalışmada çarpıklık değeri (-1,019) ve basıklık değeri (1,065) olarak tespit edilmiştir. Bu anlamda veriler normal dağıldığı için parametrik testlerden bağımsız t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Ayrıca tutum düzeylerini belirlemek için ortalama ve standart sapma değerlerine bakılmıştır.

Bulgular

Araştırma kapsamında öncelikle öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarının düzeyi belirlenmiştir. Bunun için öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların min., max., ortalama ve standart sapma değerleri tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 2. Tutum ölçeğine yönelik betimsel istatistik değerleri

Tutum	N	Min	Max.	Ortalama	Standart sapma	Düzye
Toplam	269	30	60	54,69	5,20	Yüksek

Tablo 2 de görüldüğü gibi öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutum ölçeğinden aldıkları puanların ortalaması 54,69 standart sapması ise 5,20 dir. Ölçekten alınan puanlar 12 – 60 arasında değişebilmektedir. Bu aralıkta alınan puanlardan 12 – 27 puan arası düşük düzey tutumu, 28 – 43 puan arası orta düzey tutumu ve 44 – 60 arası yüksek düzey tutumu göstermektedir. Öğretmenlerin ortalaması olan 54,69 puan yüksek tutum düzeyi aralığında yer almaktadır. Bu sonuca göre öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları yüksektir.

Araştırmada ikinci alt problem olarak öğretmenlerin cinsiyetlerinin mesleklerine yönelik tutumları ile aralarında anlamlı farklılık olup olmadığına bağımsız t testi ile bakılmış ve sonuçlar tablo 3 de verilmiştir.

Tablo.3. Katılımcıların cinsiyetlerine göre bağımsız t testi sonuçları

Cinsiyet	N	X	ss.	sd	t	p
Erkek	107	54,43	5,66	267	-0,664	0,507
Kadın	162	54,87	4,89			
Toplam	269					

Tablo 3 de görüldüğü gibi öğretmenlerin cinsiyetlerine göre mesleğe yönelik tutum ölçeğinden aldıkları puanlar bağımsız t testi ile karşılaştırılmıştır. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre mesleğe yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık yoktur [t(267): - 0,664, p>0,05].

Araştırmada üçüncü alt problem olarak öğretmenlerin mezuniyetleri ile mesleklerine yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığına bağımsız t testi ile bakılmış ve sonuçlar tablo 4 de verilmiştir.

Tablo.4. Katılımcıların mezuniyetlerine göre bağımsız t testi sonuçları

Mezuniyet	N	X	ss.	sd	t	p
-----------	---	---	-----	----	---	---

Eğitim	207	55,41	4,79	267	4,222	0,00*
Diğer Fak.	62	52,32	5,84			
Toplam	269					

Tablo 4 de görüldüğü gibi öğretmenlerin mezun oldukları fakülte değişkenine göre mesleğe yönelik tutum ölçeğinden aldıkları puanlar bağımsız t testi ile karşılaştırılmıştır. Öğretmenlerin mezun oldukları fakültelerine göre mesleğe yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık vardır [t(267): 4,222, p<0,05]. Farklılığın hangi grup lehine olduğunu belirlemek için grupların ortalaması karşılaştırılmıştır. Ortalamalarına göre anlamlı farklılık eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin lehinedir.

Araştırmada dördüncü alt problem olarak öğretmenlerin kıdemleri ile mesleklerine yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığına tek yönlü varyans analizi ile bakılmış ve betimsel istatistikler tablo 5 de anova sonuçları tablo 6 da verilmiştir.

Tablo 5. Kıdem değişkenine göre grupların betimsel istatistikleri

Gruplar	N	X	ss.
0 – 10 yıl	46	54,32	5,66
11 – 20 yıl	70	53,32	4,95
21 – 30 yıl	115	55,56	4,99
31 ve üstü	38	55,05	5,34
Toplam	269	54,69	5,20

Tablo.6. Katılımcıların kıdemlerine göre anova sonuçları

	df	Ortalamalar karesi	F	p	Fark
Gruplar arası	3	76,301	2,871	0,037*	2 – 3
Grup içi	265	26,572			
Toplam	268				

Tablo 6 da görüldüğü gibi öğretmenlerin kıdem grupları 0 – 10 yıl arasında olan 46 kişi, 11 – 20 yıl olan 70 kişi, 21 – 30 yıl olan 115 kişi ve kıdemi 30 yıl üstü olanlar 38 kişiden oluşmaktadır. Kıdemleri ile mesleğe yönelik tutum ölçeğinden aldıkları puanlar tek yönlü varyans ile karşılaştırılmış ve anlamlı farklılık tespit edilmiştir. [F(3,265): 2,871, p<0,05]. Farklılığın hangi grup lehine olduğunu belirlemek için post-hoc. analizlerinden Bonferroni yapılmış ve farklılığın kıdemi 21 – 30 yıl olan grup lehine olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada beşinci alt problem olarak öğretmenlerin görev yaptıkları okul türü ile mesleklerine yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığına tek yönlü varyans analizi ile bakılmış ve sonuçlar tablo 7 de verilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların görev yerlerine göre anova sonuçları

Tutum	df	Ortalamalar karesi	F	p	Fark	
Gruplar	N					
İlkokul	151	Gruplar	2	10,694	0,391	Yok
Ortaokul	81	arası			0,759	
Lise	37	Grup içi	266	27,315		

Toplam 268

Tablo 6 de görüldüğü gibi öğretmenlerin görev yaptıkları okul türleri grupları ilkokul 151 kişi, ortaokul 81 kişi ve lise 37 kişiden oluşmaktadır. Okul türleri ile mesleğe yönelik tutum ölçeğinden aldıkları puanlar tek yönlü varyans ile karşılaştırılmış ve anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. [$F(2,266): 0,391, p>0,05$].

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada farklı okul kademelerinde görev yapan öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarının düzeyi ve bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği ile 269 öğretmenden toplanan veriler ortalama, bağımsız t testi, tek yönlü varyans analizi ve post – hoc. testleri analiz edilmiştir. Öğretmenlerin ölçekten aldıkları puanların ortalamaları 54,69 ile bir hayli yüksek çıkmıştır. Bu bulgu öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu durum geleceğimizin teminatı olan ve en önemli kaynak olan insan kaynaklarını yani gençlerimizi yetiştirecek olan öğretmenlerimizin mesleklerine karşı olumlu tutum sergilemeleri adına önemlidir. İnsanlar hangi mesleğe mensup olurlarsa olsunlar başarılı olabilmek için öncelikle yaptıkları işe karşı olumlu tutuma sahip olmaları gerekmektedir. Ayık ve Öznur (2014) öğretmen adayları ile yaptıkları çalışmada aday öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarını bu çalışmadaki bulguya benzer olarak yüksek bulmuştur.

Öğretmenlerin cinsiyetleri ile mesleğe yönelik tutumları karşılaştırıldığında anlamlı farklılık çıkmamıştır. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre tutum ortalamaları birbirine oldukça yakındır. Cinsiyet farklılığı fiziksel güç gerektiren mesleklerde belirgin olabilmektedir. Öğretmenlik mesleği fiziksel güç gerektirmediğinden cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık çıkmamış olabilir. Literatürde yapılan bazı çalışmalarda bu çalışmadaki bulguları destekler niteliktedir (Bulut, 2009; Özder, Konedralı ve Zeki, 2010; Uyar ve Karakuyu, 2020).

Çalışmada ele alınan bir başka değişkende öğretmenlerin mezun oldukları fakülte değişkenine göre mesleğe yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığıdır. Bunu belirlemek için bağımsız t testi yapılmış ve eğitim fakültesi mezunları lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme amaçlı olduğu için dört yıla yayılan formasyon dersleri ve daha uzun süreli staj imkanı olması nedeniyle diğer fakültelerden mezun olup pedagojik formasyon alarak atanan öğretmenlere göre mesleğe yönelik tutumları daha yüksektir diyebiliriz.

Bir meslekteki çalışma süresini ifade eden kıdem değişkenine göre ise öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumları incelendiğinde mesleki kıdemi 21 – 30 yıl olan öğretmenlerin lehine anlamlı farklılık çıkmıştır. Bu bulgu öğretmenlerin uzun süreli çalışmalarına rağmen mesleki tükenmişlik yaşamadıklarını yılların birikim, deneyim ve tecrübelerini kullanarak mesleklerine yönelik olumlu tutum geliştirdiklerini göstermesi açısından önemlidir. Küçük (2012) müzik öğretmenleri ile yaptıkları çalışmada bu çalışmadaki bulguya ters yönlü olarak müzik öğretmenlerinin kıdemleri ile mesleğe tutumları arasında anlamlı farklılık tespit edememiştir. Çalışmada son olarak ele alınan değişken öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne göre mesleğe yönelik tutumlarında anlamlı farklılık olup olmadığıdır. ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarında görev yaptıkları okul türüne göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Bu durum öğretmenlik mesleği için olumlu tutumun branş veya okul türünden ziyade özlük hakları, maaş, toplumsal değerler ve okul iklimi gibi değişkenlerden etkilenmesinden kaynaklı olabilir.

Kaynakça

Arslan, M.(2008) *Öğretim hizmetinin niteliği ve öğretmen*, (Ed. Prof. Dr. Mehmet Arslan) Öğretim İlke ve Yöntemleri, Pegem Yayıncılık, 2.Baskı

Ayık, A. ve Öznur, A. (2014). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öğretme motivasyonları arasındaki ilişki, *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 25-43

Balcı, A. (2020). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler* (14.Baskı). Ankara:Pegem Yayınları.

Bulut, İ. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi (Dicle ve Fırat Üniversitesi örneği), *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 13-24.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (28.Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.

Çetinkaya, Z. (2009). Türkçe öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi . *İlköğretim Online* , 8 (2) , 298-305 .
<https://dergipark.org.tr/en/pub/ilkonline/issue/8598/107015>

Dönmez, C. & Uslu, S. (2013). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları . *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11 (1) , 42-63.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/tebd/issue/26093/274949>

Erkuş, A. (1994). *Psikolojik terimler sözlüğü*. Ankara: Doruk Yayınları

Kahramanoğlu, R., Yokuş, E., Cücük, E., Vural, S. ve Şiraz, F. (2018). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği (ömytö) geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *Turkish Studies Educational Sciences* 13(11), 1669-1686. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13561>

Karatekin, K. , Merey, Z. & Keçe, M. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları . *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (1) , 72-96, <https://dergipark.org.tr/en/pub/yyuefd/issue/25854/272573>

Kızıldaş E., Halmatov M., Sarıçam H. (2012). Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, cilt.12, sa.23, ss.173-189,

Köğce D., Aydın M. ve Yıldız C. (2009). İlköğretim matematik öğretmenliği programında öğretim gören birinci ve son sınıf öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının karşılaştırması, *The First International Congress of Educational Resarch*, 1- 3 Mayıs 2009, Çanakkale / Turkey

Küçük, D. P. (2012). Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumları, *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (19), 151 - 161
<https://dergipark.org.tr/en/pub/zgefd/issue/47945/606602>

Korkmaz, G. & Sadık, F. (2011). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Mesleki Tutumlarının Sosyo demografik Özellikler Açısından incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20 (1) , 121-138.

Pehlivan, K. B., (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının sosyo-kültürel özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 4, Sayı 2, s. 151-168.

Tabachnick, L.S ve Fidell, B.G.(2013) *Using Multivariate Statistics* (sixth ed.)Pearson, Boston

Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Temizkan, M. (2008) Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir araştırma, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 461-486.

Terzi, A. R. ve Tezci E. (2007) Necatibey eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.

Türk Dil Kurumu (TDK) (2022) Tutum, <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim:03.06.2022).

Özder, H., Konedralı, G., ve Zeki, C. P. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 16(2), 253-275.

Pektaş, M. ve Kamer, T. (2011). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9 (4), s.892-850.

Semerci, N ve Semerci, Ç. (2004). Türkiye’de Öğretmenlik Tutumları” *Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 14, Sayı: 1, S: 137-146, Elazığ-2004.

Sünbül, A. M. (2003). Bir meslek olarak öğretmenlik. İçinde Ö.Demirel ve Z. Kaya (ed.), *Öğretmenlik Mesleğine Giriş* (3. baskı, 243-278). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Uyar, A. & Karakuyu, A. (2020). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, *International Social Sciences Studies Journal*, (e-ISSN:2587-1587) Vol:6, Issue:73; pp:4938-4945